

Krakowski
Instytut
Prawa
Karnego
Fundacja

dr hab. Agnieszka Barczak-Oplustil
dr Wojciech Górowski
dr Mikołaj Małecki
dr Kamil Mamak
dr Małgorzata Pyrcak
prof. UJ dr hab. Janusz Raglewski
dr Szymon Tarapata
dr Witold Zontek

Katedra Prawa Karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego
Krakowski Instytut Prawa Karnego
prof. dr. hab. Krzysztof Skotnicki, UŁ (konsultacja)
prof. ALK dr hab. Agnieszka Grzelak (konsultacja)

Kraków, 23.04.2020 r.

**Opinia w sprawie przekazywania spisów wyborców
Poczcie Polskiej S.A. celem przeprowadzenia
wyborów korespondencyjnych w stanie prawnym
na dzień 23 kwietnia 2020 r.**

Tezy

1. Dane wyborców zawarte w spisie wyborców stanowią dane osobowe i **podlegają ochronie prawnej** zarówno na poziomie konstytucyjnym (art. 51 Konstytucji RP), jak i ustawowym.

2. Przewidziane w rozdz. 6a Kodeksu wyborczego szczególne prawo niektórych wyborców do korespondencyjnego udziału w wyborach **zostało w okresie stanu epidemii wykluczone** na mocy art. 102 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-Co-2 (Dz.U. poz. 695).
3. Przesłanka „realizacji zadań związanych z organizacją wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej”, w rozumieniu art. 99 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695) w stanie prawnym w dniu 23.04.2020 r., **oczywiście nie jest spełniona w zakresie zbierania danych osobowych wyborców**. Poczta Polska nie może wykonywać zadań związanych z powszechnymi wyborami korespondencyjnymi, gdyż wprowadzająca je do systemu prawnego odrębna **ustawa nie weszła jeszcze w życie** (w dniu 23.04.2020 r. rozpatrywana jest, zgodnie z zasadami procesu legislacyjnego, przez Senat).
4. Dane te nie mogą być aktualnie potrzebne Poczcie Polskiej w celu wykonania „innych obowiązków” niż wybory prezydenckie (art. 99 ustawy antycovidowej), ponieważ takowych obowiązków Poczta Polska S.A. nie posiada i **brak jest podstawy prawnej do nałożenia na nią takiego obowiązku**.
5. Rozwiązanie legislacyjne z art. 99 ustawy antycovidowej, w **jaskrawy sposób narusza art. 51 Konstytucji RP**, tworząc

nielimitowaną niczym (co do celu i zakresu) możliwość uzyskiwania przez Poczte danych osobowych.

6. W obecnym stanie prawnym **nie ma żadnej regulacji ustawowej, która pozwalałaby jakimkolwiek organowi administracji rządowej nałożyć na operatora pocztowego obowiązek**, którego wykonanie wymagałoby uzyskanie całości spisów wyborców. Samo nałożenie takiego obowiązku stanowiłoby naruszenie prawa.
7. Polecenie przekazania Poczcie Polskiej S.A. spisu wszystkich wyborców **nie wyczerpuje przesłanki zapobiegania COVID-19** z art. 11 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 374 ze zm.). **Obowiązujące przepisy prawa nie przewidują ani powszechnego, ani ograniczonego głosowania korespondencyjnego.** Polecenie to nie może więc stanowić podstawy dla uzyskania przez Poczte Polską S.A. uprawnień do otrzymania danych osobowych pochodzących z tych spisów.
8. W obowiązującym na dzień 23 kwietnia 2020 r. stanie prawnym przekazanie przez jednostki samorządu terytorialnego Poczcie Polskiej S.A. spisów wyborców, a zatem danych osobowych obywateli, **nastąpi bez podstawy prawnej i będzie stanowić jednoznaczne naruszenie art. 6 ust. 1 i 3 RODO.**

9. Zgodnie z treścią art. 266 § 2 Kodeksu karnego funkcjonariusz publiczny, który osobie nieuprawnionej ujawnia informację, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, a której ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes, podlega odpowiedzialności karnej do 3 lat pozbawienia wolności. **Żaden urzędnik nie może przekazywać dowolnej osobie danych zgromadzonych w jakichkolwiek aktach znajdujących się w urzędzie.** Nie może także przekazywać ich innemu urzędowi, jeżeli nie ma do tego specjalnej podstawy prawnej.
10. Kodeks karny jednoznacznie przesądza, że **funkcjonariuszem publicznym, odpowiadającym karne za ujawnienie chronionych informacji osobie nieuprawnionej, może być każdy pracownik organu samorządu terytorialnego**, a więc nie tylko wójt, burmistrz czy prezydent miasta (art. 115 § 13 pkt 4 k.k.).
11. Możliwe byłoby również przypisanie usiłowania sprawstwa polecającego do przestępstwa z art. 266 § 2 i/lub art. 231 k.k., a – gdyby polecenie zostało wykonane – dokonanego sprawstwa polecającego wskazanych przestępstw.
12. **Przestępstwem może być także nakłanianie innej osoby do ujawnienia informacji** przez wezwanie do przekazania określonych danych, w tym spisu wyborców. Odpowiada się wówczas za podżeganie do popełnienia czynu zabronionego z art. 266 § 2 Kodeksu karnego, a działanie takie również zagrożone jest karą do 3 lat pozbawienia wolności.

13. Gdy osobą nakłanianą jest funkcjonariusz publiczny, może aktualizować się również odpowiedzialność karna za przestępstwo podżegania funkcjonariusza publicznego do ujawnienia podmiotowi nieuprawnionemu informacji chronionych (art. 18 § 2 Kodeksu karnego w związku z art. 231 § 1 k.k.).
14. Nieuprawnione przekazanie danych ze spisu wyborców **może nosić znamiona przestępstwa określonego w art. 107 ust. 1** ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych, zgodnie z którym „kto przetwarza dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do ich przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat dwóch”.
15. Dla odpowiedzialności karnej za ujawnienie danych osobowych osobie nieuprawnionej z art. 266 § 2 Kodeksu karnego oraz podżeganie do popełnienia tego przestępstwa nie ma znaczenia, że po jego popełnieniu określona osoba lub podmiot uzyskałaby uprawnienie do zapoznania się z informacją. Art. 266 § 2 Kodeksu karnego wymaga, by osoba, której ujawnia się dane, posiadała do tego uprawnienie **w czasie, gdy informacje zostały jej przekazane.**

Pełna treść opinii:

<https://kipk.pl/dokumenty/opiniaspiswyborcow.pdf>